

Tweede Kamer
Commissie Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

per email: cie.szw@tweedekamer.nl

Utrecht, 14 juni 2017

Ref.nr: MF/2017/108
Betreft: 100-dagen brief schuldhulp & sociaal bankieren

Geachte Kamerleden,

Uw eerste 100 dagen zitten er inmiddels op. Daarmee wil ik graag uw aandacht vestigen op een steeds urgenter probleem in Nederland: problematische schulden. De kosten (materieel en immaterieel) voor zowel de schuldenaar als de schuldeiser en het maatschappelijk draagvlak voor het uitblijven van structurele oplossingen, vereisen dat u en ik komende jaren fors aan de bak moeten! Het is tijd voor grondig onderhoud van het systeem. Graag ben ik namens de NNVK uw partner.

Verandering in wetgeving is nodig :

- De overheid als prioritaire schuldeiser gelijk te stellen aan andere schuldeisers, zodat ook het MKB en andere schuldeisers bij een schuldenregeling een part van de middelen krijgen. Hiervoor is interdepartementale samenwerking nodig (EZ, VenJ, SZW, VWS, Financiën).
- Een meewerkregeling voor schuldeisers nadat is gebleken dat de schuldenaar geen andere kant op kan dan via een schuldhulpregeling zijn schulden regelen (dus na een verantwoorde toetsing en afweging). Hierdoor is niet meer de wet van de traagste leidend dan wel dat een regeling bij de rechtbank afgedwongen moet worden waardoor de kosten onnodig verhogen en daarmee het restbedrag aanzienlijk verkleint. Een schuldenregister, gebaseerd op het bestaande beslagregister is hiervoor een nastrevenswaardige tool.

- Versimpeling van het toeslagensysteem zodat we met elkaar door de bomen het bos weer zien en zodat een aanzienlijke administratieve kostenpost van bureaucratie kan verdwijnen. Dit vergt groot onderhoud en is niet van vandaag op morgen opgelost, maar we zijn het aan onze stand verplicht dit aan te pakken. Een en hetzelfde betaalmoment van alle toeslagen zou een mooie start hiervoor kunnen zijn.

Wij werken naast bovenstaande agenda met u, komende jaren aan een professionaliseringsslag van mensen werkzaam in de schuldhulpverlening, intensievere samenwerking met vrijwilligers, betere meetbaarheid van onze resultaten en efficiencylagen met ketenpartners om de kosten voor incasso en beslaglegging (vaak meer dan 50% van het schuldbedrag!) te verlagen.

Doet u mee? Ik kom graag bij u langs om bovenstaande te bespreken tijdens of na uw zomerreces. Graag bied ik u aan eens bij een van onze leden in de spreekkamer mee te kijken, zodat u uit eerste hand ziet wat de praktijk bezig houdt. Hierna volgt een bloemlezing van de laatste inzichten op het gebied van schulden en sociaal bankieren.

Met zeer vriendelijke groet,

Marco Florijn
Voorzitter NVVK – vereniging voor schuldhulp en sociaal bankieren

m.florijn@nvvk.eu
06 - 5153 1310

Korte bloemlezing laatste inzichten schuldhulp en sociaal bankieren

De WRR en de Nationale Ombudsman hebben aangetoond dat er grenzen zitten aan de zelfredzaamheid van mensen die in armoede leven of met hoge schulden kampen. De maatschappij is voor sommige burgers te complex. Het aanvragen van toeslagen, inkomensondersteuning en andere regelingen vergt digitale vaardigheden die niet iedereen bezit. Kwetsbaar zijn bijvoorbeeld anderstaligen, mensen met een laag IQ of verstandelijke beperking.

Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat mensen langdurig levend in armoede, veel stress ervaren, een korte termijn focus en tunnelvisie ontwikkelen en minder in staat zijn om afgewogen beslissingen te nemen voor de lange termijn (zie bijvoorbeeld: waarom arme mensen domme dingen doen, van Rutger Bregman). Steeds meer gemeenten experimenteren met aanpakken die hier rekening mee houden. Zoals de gemeente Alphen aan den Rijn die onlangs is gestart met Mobility Mentoring.

Wat betreft het voorkomen van schulden is enerzijds belangrijk te kijken hoe de default zo in te richten dat mensen vaker de verstandige optie kiezen. Daarnaast blijft het belangrijk de drempel om hulp te vragen te verlagen, praten over schulden uit de taboesfeer te halen door bijvoorbeeld met ervaringsdeskundigen te werken of peer-to-peer begeleiding, of door zoals onlangs in Rotterdam jongeren zelf onderzoek deden en advies uitbrachten aan het college hoe schulden te voorkomen en aan te pakken.

Zoals in de Schuldpreventiewijzer van Nadja Jungmann te lezen, het moment waarop informatie aangeboden wordt aan mensen doet er toe. Mensen zijn niet altijd even ontvankelijk voor informatie. Een logisch moment om over de financiën na te denken is bij een life-event. Ontslag, scheiding, ziekte, geboorte kind, etc. Heel logisch is het om dan pas op de plaats te maken en overzicht te maken van de huishoudfinanciën en te bekijken wat gevolgen zijn voor verzekeringen, belastingen etc. Dit gebeurt lang niet altijd. Mensen hebben andere zaken aan hun hoofd. Rond echtscheiding, ontslag en ziekte zijn in hoofdstuk 8 van Huishoudens in de Rode Cijfers 2015 drie lokale voorbeelden opgenomen hoe gemeenten hier invulling aan kunnen geven waarbij het bouwen van netwerken met en commitment van diverse partijen (banken, advocaten, artsen, etc) één van de succesfactoren is.

Opgesteld door: Annejet Kerckhaert, Ecorys en Marco Florijn, voorzitter NNVK